

glavji bogočastja: Pichler, Pscheiden, ta v izvršitev postave o dopolnenji kongrue, dalje minister Gautsch, Lorenzoni, Kopicinski in Waibel.

Pri naslovu 11. „Ustanove in doneski za namene katoliškega bogočastja“ pa Kovalski in Lueger.

V večerni seji tega dneva govorili so pri naslovu „Visoke šole“: Luzato, Pscheiden, Menger, Gautsch in Beer.

Dne 12. maja pričela se je seja s tem, da je predsednik Smolka na zahtevanje Klunovo, ki je govoril tudi po naročilu Šukljejevem „k redu pozval“ Luzatto-a, ki je govornikoma očital „sumičenje“ in „obrekovanje“, predsednik je utemeljeval svoje karanje s tem, da se niti v Klunovem niti v Šukljejevem govoru ne nahaja ničesar, kar bi utemeljevalo tako očitjanje. Na zahtevanje Luzattovo pa se je potem k redu pozval tudi Klun, ker je zahtevajoč „klic k redu“, memogrede rekel: „morebiti, da je tako (kot Luzattovo) govorjenje navadno v tržaškem mestnem zboru. — Dalje je predsednik še k redu pozval Pichlerja, ki je povodom jezikovne razprave v gosposki zbornici očital škofom, da so izdajice svojega naroda.

Pri razpravi sami govorili so: Derschatta, Nitsche, Coronini, Gautsch, Kovalski, Sturm in poročevalec Matuš.

Dne 13. maja, postavilo se je pred budgetno razpravo, poročilo odseka za pogodbo z Ogersko

o novi kvotini postavi.

Ker je to poročilo tako nenadoma hitro prišlo na dnevni red, bila je razprava v primeri z važnostjo predmeta zelo kratka.

Poročevalec bil je Javorski in govornika bila sta Plener in Poklukar. — Plener razpravljal je cele kope števil, s katerimi se je računalo in kako bi se dalo v prihodnje računati, in je tako temeljito obdelal denarsko-tehniško stran vprašanja v dve uri trajajočem zanimivem govoru.

Za njim govoril je dr. Poklukar blizo eno uro. On je marsikaj tega na kratko dopolnil, kar jo obširno Plener razpravljal. V svojem govoru omenjal je, da bi se razmera kvote zračunala v razmeri 45:55% ako bi se za podlago vzela narodnost vojakov, katere uno- in tostranske dežele dajejo k skupni vojni, in vojna z mornarico prizadeva ravno veliko večino vseh skupnih potrebščin. — Dalje kazal je govornik, kako od leta do leta postaja bolj negotovo računanje kvote, ako se za podlago jemljejo dohodki iz posrednih in neposrednih davkov. Zato bo treba seči po drugačem načinu računanja. Tu se ponuja v prvi vrsti računanje na podlagi vseh dohodkov ali pa vseh stroškov, kakor se kažejo v obostranskih državnih proračunih oziroma računskih sklepih. Računanje pokazalo je govorniku, da bi na tej podlagi kazala razmera 38—40% proti 62—60%.

Kar je izraženo v prvem naznalu (nunciju) naše kvotne deputacije, to je ozir na vse te faktore in se ne dá ometavati. Ker pa se nikakor ni dalo doseči

boljšega, sprejelo se je nespremenjeno dosedajno stanje. Govornik omenjal je potem tako zvan precipuum 2% za vojaško pokrajno, omenjal pri tej priliki zopet vtelesenja Marijindola in Šumberka k deželi Kranjski. Jedro vsega pa je bilo v drugi polovici govora, ko je govornik odgovarjal na vprašanje: Kaj nam treba storiti, da sedaj v resnici previsoka kvota v prihodnje postane za nas znosna. — Odgovor se je glasil: Glejmo, da ne zaostajamo za Ogersko tudi v prihodnje, glejmo, da ojačimo našo gospodarsko in s to tudi davčno moč. Kot sredstva v to svrho priporočal je:

- a) povzdigo splošne omike,
- b) izrekoma obrtni poduk,
- c) povzdigo obrtnij in trgovine pri izdelavanji novih cest in železnic,
- d) povzdigo kmetijstva potom meloracij, osuševanja močvirjev, vredjenja rek in potokov.

Konečno zaklical je govornik levičarjem: poprimite se enkrat pravičnosti, pustite take narodne zdražbe, kakor je bil boj zoper zadnjo Pražakovo jezikovno naredbo, poprimimo se vsi složno dela za povzdigo našega gospodarstva in tako nam bo vsaj v 10 letih, ako ne prej, mogoče izreči, toliko kvoto imamo, imamo pa tudi moč plačevati jo. (Krog desniški sprejeli so govor z glasno pohvalo.)

Naši dopisi.

Iz Kamnika 12. maja. — Včeraj bilo je naše mesto v veliki nevarnosti. V tovarni za smodnik ali prav za prav v onem oddelku, kjer se čisti soliter, nastal je vsled neprevidnosti delavca, ki je imel popraviti kotel, nagloma velik požar, kateri je vničil vse zaloge solitarja v srednjem oddelku dotičnega poslopja. Požar nastal je krog 11. ure dopoludne, nagloma prihitela je na pomoč domžalska požarna bramba in krog 2. ure popoludne došla je uže na pomoč brzojavno klicana ljubljanska požarna bramba.

Nevarnost za gasilce in za kamniško mesto bila je zelo velika, ker je v istem poslopju, kjer je gorelo, bilo spravljenega 28.000 centov žvepla. Izrečena je bila beseda enako za gasilce, kakor za meščane, naj bežé, kar morejo, ako se vname žveplo. Vsled tega bilo je vse na begu proti Mengišu, nastala je strašanska zmešnjava: otroci iskali so starišev in narobe, v hišah pustili so zakurjena ognjišča s kosilom pri ognji. V kočijah, na lojtrah in na ročnih vozovih odvažali so otroke in bolnike, na kratko vse se je balo najhujšega, ako bi se zaloga žvepla vnela. K sreči zabranili so to neumorno delujoči gasilci. Kmalu po dveh popoludne bil je ogenj toliko ukroten, da se izrekoma po došli ljubljanski parni brizgalnici ni bilo bati več razširjenja ognja. — K sreči bile so vsega skupaj poškodovane samo 4 osebe in nevarno samo eden.

Čujemo, da bode dr. Poklukar, državni poslanec za kamniško mesto, vlado interpeliral o tej zadevi in da je

v ta namen zadnje dni prišel domu, preskrbeti si za interpelacijo potrebnega, zanesljivega gradiva.

Iz Ljubljane. — **Političen položaj za nas Slovence** se ni spremenil. Naši poslanci nadaljujejo svojo borbo za narodne pravice in za povzdigo gmotnega blagostanja. Minister Gautsch pa do sedaj ni storil ničesar, kar bi kazalo, da hoče postati soglasni člen sedanje vlade. — Celó nasprotno kaže obširno poročilo iz državnega zbora v današnjih „Novicah“, da ga levičarji po vsi pravici štejejo med svoje.

— **Za svetovalca deželne vlade kranjske** imenovan je A. Schemerl, ki je dosedaj služboval na Primorskem. Zadnji čas kot svetovalc c. kr. namestništva tržaškega, prej pa v Tolminu.

— **Osobne vesti.** — Zaročil se je, kakor čujemo, g. Egon baron Winkler, stareji sin gospoda deželnega predsednika, z gospico Samasovo; enako gosp. A. Čapek, koncipist v Celji z gospico Grassellijevo, hčerko ljubljanskega župana.

— **Vreme** bilo je med trijaci deževno, in tako minulo je brez slane. Polje in travniki, ki so bili prej uže zeló potrebni dežja, so sedaj prav dobro zamočeni in trava je izredno lepa. V nedeljo vsula se je v Ljubljani toča, katera je zelenjad na vrtih predmestij poškodovala. — Enako poročilo o toči sred prejšnjega tedna došlo nam je s Krškega.

— „**Zvončeki**“ imenuje se nova pesmarica za mladino, katero je zbral učitelj Anton Brezovnik, založil pa Kleinmayr v Ljubljani. V knjigi, tiskani v mali osmerki, nabaja se na 356 stranéh, 254 najpriljubljenjših pesmi — domoljubnih in narodnih s posebnim ozirom na mladino našo. — Cena knjigi trdo vezani je 1 gold. 30 kr. — Gotovo so „Zvončeki“ dobro došli vsem našim narodnim krogom!

— **Konec šolskega leta** na ljubljanski gimnaziji bode dne 9. julija, kakor čitamo v uradni „Laib. Ztg.“.

— **Smrkovi konji v Ljubljani**, ki se jih je nekaj našlo in usmrtilo, dali so povod za vse stroge naredbe zoper razširjenje te bolezni.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja — V ponedeljek pričela se je v državnem zboru razprava o državnem proračunu — finančnega ministerstva. Minister Dunajevski poprijel je besedo takoj za prvem govornikom, za drugim govornikom sprejet je bil konec razprave, potem sta govorila glavna govornika in poročevalec. — Nadaljevala se je razprava tudi v večernih sejah včeraj in predvčeranjem in — danes (sredo) pričeti se ima proračun trgovinskega ministerstva in pa dodatni železniški kredit, pri katerem bodo levičarji zopet poskušali svoje moči.

Najmlajši hči ministerskega predsednika grofa Taaffe-ja, 12letna grofica Klementina, umrla je minulo nedeljo večer za škrlatinko. — Pomenljiva novica, pomenljiva za ves naš položaj, izrekoma tudi za pri-

hodnjost Slovencev prihaja nam z Dunaja gledé Moravske. Deželni zbor Moravski bo v kratkem razpuščen. Ministerski svet je sklep storil že in kakor čujemo soglasno in ima v kratkem zadobiti Najvišje potrjenje. S tem korakom popravi se stara moravskim Čehom prizadeta krivica, po kateri so bili, akoravno jih je v deželi $\frac{3}{4}$ vsega števila, vsled enostranskega volilnega reda, v svojem deželnem zboru v manjšini. Chlumecky-Sturmova gospodarstva na Moravskem bode s tem korakom konec, kakor se nadejamo za zmiraj. — Danes zboruje gosposka zbornica ter bo sklepala o stroških za zgradbe v tržaškem pritišji in pa o postavi kvote za skupne avstrijsko-ogerske potrebščine.

Ruska. — Car in carica odpeljala sta se minulo nedeljo z obema sinoma cesarjevičem Nikolajem in velikim knezom Jurjem — s Petrogada v deželo Donskih kozakov, z namenom, da bi se jim bil danes carjevič na svoj 19. rojstni dan, kot njihov najvišji glavar v Novočerkasku, glavnem mestu te dežele predstavil. Prejšnje čase so si kozaki volili svojega glavarja in vodja, sedaj pa je v to zbran vsak carjevič. Najvažnejši del vojne kozakov je oni Donskih kozakov, ki šteje 60 kojniških polkov, topničarjev in nekaj pešcev.

Francoska zbornica pričela je včeraj razpravo o poročilu Pelletan-ovem vsled zahtevanja ministerskega predsednika samega, ker hoče razpor z budgetnim odsekom gledé onega, kar se da prištediti, kar prej dognati. Vlada je namreč privolila, da se proračun stroškov zniža za kakih 12 milijonov, budgetni odsek pa zahteva, da se zniža za 40 milijonov, ter prepušča vladi, da odloči pri katerih točkah se to more zgoditi.

Angleška. — V starašinski zbornici opozorjal je lord Denman navzoče lorde, da bode treba, dolžino govorov v parlamentu omejiti, kakor se to godi praktičnem načinom v postavodajnih zborih družih dežel. To bilo bi priporočiti tudi v angleškem parlamentu.

Ministri in drugi člani tajnega državnega sveta naj bi smeli o važnih predmetih govoriti kolikorkoli dolgo, drugi člani pa naj bi ne smeli dalje govoriti, kot en četrt ure. Lord Denman vložil je v tej zadevi predlog, kateri se je takoj sprejel v prvem branji.

Grška. — Dne 16. zbrala se je v zbornica; rešila je 35 načrtov postav, med temi trgovinsko pogodbo z Avstrijsko-Ogersko. — S Cane se poroča, da je tje dospelo 3000 mož turške vojne. Turki trpinčili so kršanske prebivalce, pa bili so za to kaznovani. Vsled tega se je deloma poleglo splošno vrenje, vendar pa še ni nevarnost odstranjena, da bi se ne pričel upor, kakoršnega se Turki že boje dalj časa.

Telegram „Novicam“.

Z Dunaja 18. maja ob 2. uri 50 minut popoldne.

Dalmatinski poslanec Pavlinovič je danes ob dveh popolunoči za jetiko umrl v Podgori pri Makarski.